

Kvinnligt företagande i Visby innerstad.

Den 27 mars samlades ett 40-tal medlemmar i Visby Innerstadsförening på restaurang Joda för att lyssna på kvinnohistorikern Idun Alfredson Vinterros.

Föreningens vice ordförande Eva Backman välkomnade varefter Idun inledde med att presentera sig och sitt arbete med kvinnohistorisk forskning. Hennes frågeställningar var: Vilka var kvinnorna som var verksamma som företagare i Visby innerstad? Var bodde de? Vad levde de på?

Idun har studerat förhållandena i Visby 1730 – 1930 och främst fokuserat på de fattigaste kvarteren mest i Klinteroten. Det finns en myt om att kvinnligt företagande inte har funnits, Idun visade i sin forskning att så inte var fallet.

Idun Alfredson Vinterros
Foto: Agnetha Rahm-Nordén

Vilka var verksamheterna där kvinnor var självförsörjande. Idun har hittat 47 yrken representerade med dominans inom hantverk med 46 %, bakning med 32 % samt handel, servering och arbete som piga. Kvinnorna utgjorde så mycket som 60 % av alla näringsidkare under andra halvan av 1800-talet. Knappt hälften av kvinnorna hade mer än en anställd.

1864 tog riksdagen bort näringsförbudet för kvinnor. Även skråväsendet avskaffades. Sammantaget medverkade detta till en markant ökning av antalet kvinnliga näringsidkare. 1888 var antalet 73 st från att 1838 endast varit 7 (trots förbudet som kringgicks). Vid samma tid blev gifta kvinnor över 25 års ålder myndiga. Änkor hade varit myndiga sedan medeltiden.

I allmänhet ägde kvinnorna sina verksamhetsfastigheter, ett 60-tal byggnader, flest längs S:t Hansgatan, den tidens affärsstråk.

Av de kvinnliga företagarna hade 53 % inga barn. 27 % var gifta, 25 % änkor. En förgrundskvinna var Johanna Berger som drev Visby Stadshotell under 23 år. Man kunde faktiskt tala om ett kvinnligt monopol inom krögarnäringen vid denna tid. Under 1900-talet har Idun dock identifierat en pågående maskuliniseringsprocess, särskilt inom krögaryrket.

Idun forskar nu vidare och kanske får vi höra mer om Visbykvinnorna framöver. Hon avtackades därefter med varma applåder och blommor.

Lars Grönberg